

საქართველოს ჟურნალი — 6 მან., თვეში — 75 კაპ., ცალკე ნომერი — 3 კაპ., ფასი განცხადებისა: ლიტერატურული სტრუქტურა — პირველი გვერდი — 10 კ. მეორე — 5 კაპ.
ლიტერატურული და საზოგადოებრივი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის“ და „ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში
ქ. № 27, წერეთლის გამზარ. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. ქართულთა ამხანაგო-
ბოროტში (ქვეშევითი) ეკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოწერილი წერილები არ დაიბეჭდება. — დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელთან უნდა გა-
მოგზავნას. — პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უკმეების გარდა,
11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
კადავთის კანტორა იმყოფება ვანის დიდ ქუჩაზე, მარტოულის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Панобиъ-Пурдელი“ — „Моамბე“. ტელეფონი № 372.

განცხადება მხედრის ძენი ქვეყნისათვის, დეპ.: სოფელი მხედრის ასული სალო-
მისა, თამარ მხედრის ასული კარსელისა და სიმე ვასილი ესტატის ქვეყნისათვის — გუ-
ლითადის მწიგნობრით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ გარდაცვალების პირ-
ველი საყვარელის ძმისა და უკანასკნელი — ცოლის ძმისა

გრიგოლ მიხ ილის ძის მეგველოვისას
პანაშვილი გარდაცვლილ იქნება ოთხშაბათს, საღამოს 7 საათზე, ხოლო გამოასვენ-
ებენ ხუთშაბათს, 19 აპრილს, ჰუსეინის ქ., 12, სიონის კათედრალურ სობო-
როში დილით 9 საათზე (1—1)

ტფილისის კერძო
ამკურნალო
კაპრანოვის გარდაცვალებისათვის.
გარდაცვლილ იქნება 1901 წლის 18 აპრილს, საღამოს 7 საათზე, ხოლო გამოასვენ-
ებენ ხუთშაბათს, 19 აპრილს, ჰუსეინის ქ., 12, სიონის კათედრალურ სობო-
როში დილით 9 საათზე (1—1)

მთავრობის განკარგულებანი
სამოქალაქო უწყებას: ქუთაისის გუბერნიის სახე-
ლმწიფო კონსტანტინე სიმონოვიჩის კანცელარიის მო-
ხელეს კოლეგის რეგისტრატორის ჯიბლაძისა და
გუბერნიის სეკრეტარობა.
რეგისტრატორის კანცელარიის თანამშრომელს ალ-
ექსანდრე ანანიაშვილს ებოძა კოლეგის
რეგისტრატორობა.

დეკლარაცია
(რუსეთის დემოკრატიული პარტია)
16 აპრილი.
კაპიტალიზმის უკანასკნელ 48 საათის
განმავლობაში 16 კაცი გახდა ავად შავი
ქირით; მათ შორის 8 ევროპელი. აქამდე
სულ 519 კაცი გახდა ავად შავი ქირით,
რომელთაგან 217 მოკვდა.

პეპინი. რეგისტრატორის მატარებლის რე-
სტიდან გადავარდნა ლოთისთან მიწის ჩი-
მოწოდება გამოწვევა.
კაპიტალიზმის უკანასკნელ 15 მი-
ლის მანძილზე 400 ბური მოულოდნელად
დაეცა ახალშენის ჯარების რაზმს, 25 კაცი;
8 საათის განმავლობაში ეს 25 კაცი
მეღვარე წინააღმდეგობას უწევდა ბურებს,
14 ბური მოკლეს და რამდენიმე კაცი და-
სტყრეს. როცა სახმელრო მასალა გამოეღოთ,
ჯარის-კაცები ბურებს დაჰმორჩილდნენ;
ბურებმა იარაღი წაართვეს და ისევ გა-
თავისუფლდნენ.

პრემიერია. ბურებმა რეგისტრატორი გა-
დავადეს მატარებელი, რომელსაც ავად-
მყოფი ჯარის-კაცები სამხრეთში მიჰყვანდა;
რამდენიმე ავადმყოფი დაშავდა. მეორე მა-
ტარებელი, რომელსაც ცხენები მიჰყვანდა,
სპრინგფორტისთან ააფეთქეს; ბევრი ცხენი
მოკვდა.

ლონდონი. სიმარცხე ღრინოვიდან იუ-
ცებიან, რომ პლუმერის მიერ აუცილებლად
ვალ ტყვეთა შორის იმყოფებიან სახელმწი-
ფო მადნების ინჟინრად ნამყოფი მუნეიკი,
ეგრეთვე ამის მამაც, პიტერსბურგისა და
როსტოვსკის ლანდროსტად ნამყოფი.

პეპინი. ამერიკის წარმომადგენლის რო-
გალის მეცადინეობა, რომ ჩინეთისაგან
მოთხოვნილი მთელი საზღაურის ჯამი შეე-
მცირებინა, — უნაყოფოდ დარჩა.
ოდესსა. კონსტანტინეპოლიდან მოვიდა
პეტერბურგში მიმავალი რუსეთის ოსმალე-
თში მყოფი ელჩი ზინოვიევი.
ხარკოვი. სამოსამართლო პალატამ სწო-
რად ხარკოვის მეორე გიმნაზიის მოწოდებ-
ნამყოფმა ივანოვმა დირექტორ ტიხონოვიჩი
თავის თავის დავიწყების დროს მოკლათა და
გადაწყვიტა, რომ ივანოვი თავის მშობლებს
მიეცეს მხედველობის ქვეშ.

ბაქო. როგორც ვალდერზე იტყო-
ბინება, 10 და 11 აპრილს, შანსის გასა-
ვლეთთან მომხდარი ბრძოლების დროს გერ-

მანელმა ჩინელები მიუღო მათი სიმა-
რებიდან განდევნეს, შანსიში უკუაგდეს
და გალავანს იქითაც სდევნეს. ბევრი ძე-
ლი ზარბაზნის გარდა, ხელში ჩავიგდეთ 18
სწრაფი მსროლელი ზარბაზნიც გერმა-
ნელებს მოუკლეს ერთი პორუჩიკი და 7
ჯარის კაცი, დაუჭრეს მძიმედ 11 ჯარის
კაცი და სუბუქად 4 ოფიცერი და 24 ჯა-
რის კაცი.

ლონდონი. კიტინერი იუწყება პეტრო-
ლიდან: „კიტინერის მსროლელებმა პოლ-
კოვნი, გრენფელის უფროსობით იერიში
მიიტანეს ბურების ბანაკზე ვანრენსბურ-
გთან, კლიბდამთან, პიტერსბურგის ჩრდი-
ლოეთით; 7 ბური მოკლეს და 37 ტყვედ
წამოიყვანეს; ამას გარდა დავლად აიღეს
8000 პაკეტი პატრონებით, ყველა ფურ-
გუნები, პოვოკები, ხარები, ცხენები
და ჯორები. ინგლისელებს ერთი დაუჭ-
რეს. მეორე რაზმი იუწყება, რომ
3 ბური მოკლულია, 58 ტყვედა წამოიყ-
ვანილი და 57 ნებაყოფლობით დაგვმო-
რჩილდნენ; ხელში ჩავიგდეს ერთი სწრაფ-
მსროლელი ზარბაზნი.“

(საღამოს დემოკრატია იხილეთ მე-4 გვერდზე.)

ქურნალ-გაზეთებიდან

ამჟამინდის გაჭრის განვითარების თა-
ბაზე გერმან. გაზ. „ცემპერგ. ნახრ.“ სწერს:
„ამჟამინდელი ცდომილება, რომ მათმა გაჭ-
რამ სრული კაპიტალიზმის დამოუკიდებლობა
მოაპყრო. თვით შეერთებული შტატებისაც კი,
რომელსაც პირველად ეწეოდა მეტი სარგებ-
ლობა ქვეყნისათვის გაჭრისაში, ესეა
იმის ნახევარი და შეაქვთ ამ ქვეყანაში, რაც
თითონ გამოაქვს იქიდან. ფრანგებსაც ამა-
ნაში ძვირს შესწავდა შეაქვს იმისი, რასაც
ამჟამინდისაგან თითონ უღელდებენ. კაპიტალიზმის
დაწყებული ვიდრე ვადადობს ტყვეობა მხოლოდ
ამჟამინდის ქვეყნისათვის და სხვაგანა ხმარავენ.
წინაა იკანეს ნათესავებში ესეა მხოლოდ
ამჟამინდის ლუღსა ჰსმენ. ესევე უნდა ითქვას ამა-
ნის სხვა ნაწარმობებზედაც, მაგრამ ამასთანავე
რამდენიც ამჟამინდის გაჭრის საზღვარ გარეშე მა-
ტარებდნენ, იმდენი უნდა იქნებოდნენ შიგ
ამჟამინდის უფრო გასაჭირი ხდება; მათი რიცხვი
მუდამ კლებულობს, სიმარცხედ საზღვარ გა-
რეთ ამჟამინდის გაჭრის რიცხვი შესამჩნევად
იზრდება. ზეგნში ამ ახლო ხანებში გაიხსნა
48 ამჟამინდის ფირმა, ხოლო ტიანძინში გა-
მართა ამჟამინდის დიდი მოსახლეობა, ჩინეთი
ამჟამინდის გაჭრით გაიხსნა, ხოლო კარეაში
ამჟამინდის სხვა ქვეყნების მეტოქეობა მთლად
მოსწავს. ამჟამინდის საზოგადოების ჩინეთი-იუ-
ზენ-გაიხსნა-ს გეგმება სრულიად გამოდგენს
ჩინის მერმანდინა-ის გეგმები და ესეა გერმა-
ნელთა გეგმად დიდ მეტოქეობას უწევს. ამ გა-
მად ამჟამინდის ცდომილება ამჟამინდის-ჩინელთა
საგაჭრო საზოგადოებას დაასუსტეს. და ამ სა-
ქმეში არა თუ მხოლოდ ჩინელებს, არამედ
თვით ჩინეთის მთავრობასაც მათი მხარე უჭი-
რავს.

საფრანგეთის პოლიტიკური დასუბი უკვე
ემზადება საზოგადო არჩევნებისათვის, რომ-
ლებიც, როგორც ცნობილია, შემოსი გაზაფ-
ხულზე მოხდება. მედიანისტიკა, ანუ მხრე-
სისტიკა, როგორც ისინი თავიანთ თავს უწო-
ლებენ, ამჟამინდის ბევრი საჭიროება მოახდინ-
ნან. ამ კრებებზე თანამედროვე საკითხები იქ-

ნება ადრეული. მაგალითად, ამ დღეებში სა-
ხელმწიფო მინისტრად ნამყოფმა კანცელარმა
სიტყვა წარმოთქვა, რომელშიც მან თავისი
აზრები გამოთქვა სამხედრო სამსახურის ვადის
შემცირების შესახებ. მან განაცხადა, რომ, თუ
საფრანგეთში სამხედრო სამსახური სასახურ-
სათვის ორი წლის ვადა იქნება შემოღებული,
მაშინ საფრანგეთის ჯარი უბრალო მილიციას
დაემსგავსება და წინააღმდეგობას უწევს
დასასრულოდ არ ემზადება. შემდეგ
კრება დანიშნულია 15 აპრილისათვის და მო-
დება რეპორტში მინისტრად ნამყოფის რამ-
ბოს თანამდებობით და სენატორებისა და
დეპუტატების თანდასწრებით. ამ კრებაზე ილა-
პარაკდნენ თვით მხრე-სისტიკების დასის შე-
თაური მედიანის.

ამჟამინდის საგაჭრო სასამართლომ ერთ
კერძო საქმის თაობაზე ისეთი განჩინება და-
დგინა, რომელსაც მალევე პრინციპული მნიშე-
ნელობა აქვს საქმის პატრონთა და მუშათა იუ-
რიდიულ ურთიერთობისათვის. რამდენიმე ხნის
წინად პრინციპის მხარეებმა და სხვა მუშებმა
რამდენიმე მოთხოვნა წარუდგინეს ამ საქმის
პატრონებს, რომლებთანაც მუშაობდნენ. როდეს-
აც ეს მოთხოვნები დაეკარგებოდა იქმნენ,
მუშებმა გადაწყვიტეს მუშაობის აღკვეთა, მა-
გრამ უკვე ფარგლებზე ერთად კი არა, არამედ
რამდენიმე ფარგლებში. ის ამხანაგები, რომლებ-
მაც მუშაობა არ აღკვეთეს, გაფრთხილდნენ მუშებს
დახმარებას აღკვეთდნენ. ამ ხერხის წინააღ-
მდეგ ფარგლების პატრონებმა ადგინეს, უკვე
ფარგლები ერთ-ბაშად დაეტეს და დიდძალი
მუშა საღისე დაითხოვეს, თანაც ამ დათხოვნილ
მუშებს მხოლოდ ერთი კვირის წინ შეატო-
ბინეს, რომ მათი დათხოვნა სწავით, ზოგი-
ერთმა დათხოვნილმა მუშამ უნივერსიტეტის
პატრონებს და ზარალი მოსთხოვეს; სამრეწვე-
ლო სასამართლომ, რომელიც კამატალისტიკის
და მუშების წარმომადგენლებისაგან შესდგება,
ამ მუშების სასარგებლოდ საკმაოდ რიგისა
ფულის გადასახადი გადაწყვიტა ფარგლების
პატრონებს. ერთმა მეფარგლებმა ეს საქმე და-
პრეტენდენტ სენატს საგაჭრო სასამართლოში გა-
დაიტანა, მაგრამ ამ სასამართლომ პირველი
სასამართლოს განჩინება დაამტკიცა, მხოლოდ
120 ფრანკი დააკლო იმ ფულს, რომელიც
პირველ ინსტანციაში აუღო გადაწყვეტილი. ეს
გადაწყვეტილება დასაბუთებულია სხვათა შორის
მით, რომ დათხოვნილი მუშა მთელი რვა წე-
ლიწადი პრინციპულად ემსახურებოდა ფარგლისა,
დათხოვნის ამჟამი შეფარგლებმა მხოლოდ ერთი
კვირით წინ შეატობინა მუშას და ამით, თუნ-
დაც ესეთი ვადა ჩვეულებრივად იყოს,
მაინც მეფარგლებმა ბოროტად მოიხმარა თავისი
უფლება დაქირავებულის დათხოვნის და მუ-
შის ცხადი ზარალი მისცა, რადგანაც დაუკარგა
ის ადგილი, რომელიც იმას უჭირა.

თუ ეს გადაწყვეტილება უმადესი სასამართ-
ლოს მიერ დამტკიცებული იქნება, მაშინ საფ-
რანგეთის მეფარგლები გეგარ დათხოვნილ მუ-
შებს და გეგარ დაქირავებულ უკვე ქარხნებს,
რომლის მომუშავეებიც დახმარებას გაუწევს
გაფრთხილდნენ, ხოლო რამდენიც კამატალის-
ტიკის საზოგადოებაში პატრონებმა, იმდენი ამ
ბოლოს დროს ამ ხერხის ხმარება (მუშების
დათხოვნა და ფარგლების დახურვა) უფრო და
უფრო გრძელდება როგორც საფრანგეთში, ისე
სხვა ქვეყნებში.

ამჟამინდის ხარკთ-ადრინგის პრეტენციის
მიერ გამოწვეული უმადესი უნიონისტიკა

რედაქციისათვის

არსებობს განცხადება საყურადღებოდ: რე-
დაქციაში გერმანული წერილები მოდის სხვა
სხვა პირთაგან, რომელნიც ჰკითხულობ-
ნადაიბეჭდება თუ არა ესა და ეს კორე-
ნდენცია, რატომ არ დაიბეჭდაო და
რედაქცია აცხადებს, რომ არავითარ
კორესპონდენტს არ ჰკითხულობს კორეს-
პონდენტების შესახებ, თუნდაც მარცხი
გამოგზავნილი. კორესპონდენცია-
რომელნიც არ იქნებიან ცნობილი
მედიის ღირსად, რედაქცია არ ინახავს.
მეტონებს და სხვაგვარ მოზრდილ წერი-
ბს, რომელნიც არ დაიბეჭდებიან, რედა-
ქცია ინახავს სამ თვეს, რომლის განმავლო-
ბაგან შემთხვევათა მოთხოვნით,
ფოსტის მარცხი უნდა გამოგზავნონ;
თვის შემდეგ-კი ეს წერილები მოსპო-
ვნი იქნებიან. (რ. 2—1)

შორის იმდენად ძლიერია, რომ კონსერვატიუ-
ლი გაზეთები საჭიროდ სთვლიან თა-
ვანთ თანამაზრუნე წინადადებათ მოქმედე-
საგან გაფრთხილებას. ესტანდარდ სწერს:
„გაქმარებისა და გაქვავების გრძნობა, რომე-
ლიც სარგებლობისა და სიკეთისა გამოიწვე-
ს, სრულიად ბუნებრივია და უგულისხმოდ უნდა
აიხსნას. ამიტომ ღრმად გვწამს, რომ საზოგადოების
კონსერვატიულობა თანაგრძნობისა და მისდევ-
ნის უმთავრესი საფუძვლიანია. კეთილ-გონიერე-
ბის საზღვარს გადასცდნენ. ჩვენ არ თანაგრძნო-
ბით იმ უნიონისტებს, რომლებიც აქარად
აიხსნებიან, რომ ისინი შემოსავალზე გადასახ-
დის მომართვის ჯგუფს კონსერვატიულობის დას-
ტყვეობისა. ის ამომრჩევლები, რომლებ-
იც მთელი თავიანთი სიგონებით კონსერვატიუ-
რები იყვნენ, ესაა სურვილის ატყვავება გიქს-
ბიჩის ამხანაგების დასაჯად, რისთვისაც ისინი
ზოგჯერ შემთხვევით დროსვე დაიბრუნეს მისდევ-
ნის თანაგრძნობის კენჭს. ცხადია, რომ ესენი თავი-
სებურ ზნეობით წესებს მისდევდნენ და უცნაური
და სპეკულაციური წარმოდგენა აქვთ საზოგადოე-
რივ მოგაგონებაზე. ცუდი ფინანსური დონის-
ძიებანი შეიძლება გასწორდეს, მაგრამ იმ ვნე-
ბას, რომელსაც დაიბრუნებდა გამარჯვება მო-
ტანს, ადარა ეშველება რა, რადგანაც ეს დასი-
ცულ დედა-ზრებს ადარებს. ამიტომ საზოგადო-
ებრივ წინადადებაზე აქარა აჯანყება, როგორც
ზოგიერთი უნიონისტი იმუქრება, არა თუ მო-
ლოდ სამშობლოს ინტერესების წინააღმდეგ,
არამედ სუბიექტი და წინ-დაუხედავი საქმიე-
დობის იქნება.“

ბოლშევიკისა და მსმელთა შუა დიდი-
მატყუარა ურთიერთობაში მაკედონის საკითხის
გამო უნდა მწკრივდეს ხასიათი მიდრეკილი. მსმელთა
დიდიმატყუარა აკენტმა რამდენიმე ხნის წი-
ნით ბოლშევიკის მოთხოვნას მოსთხოვა, რომ
მაკედონის კომიტეტის საზოგადო კრება სა-
დღეოდ სსრკ-ში მოსწავლეთა უფროდყოფა.
გარეშე საქმეთა მინისტრმა დიხემა მსმელთა
ნოტის მოთხოვნაზე უპასუხა, რომ ბოლშევიკის
კანონები უგულვებელად მოქმედებისათვის კრებათა
და კავშირთა თავისუფლებას უზრუნველ ჰქონდო-
ნო. მსმელთა აკენტმა ამაზე მეორე ნოტით
უპასუხა, რომელშიც წინადადება მოთხოვნები
უფრო ბევრად გაიზარდა და იმავე დროს
გასწავლა, რომ კავშირთა და კრებათა თავისუფ-
ლება არასოდეს არ შეეხება ისეთ საზოგადოე-
ბათა, რომლებიც ხელს დაუდებლობით ფუფუნ-
სტრუქტურას, სტანდარტებს, ჰიერარქიას და მეზობელ
სახელმწიფოს აჯანყებენ და ამის ემუქრებიან.
დიხემა ამ ნოტის პასუხი შეაჩერა კიდევ
დასწერა; ის ირწმუნებოდა, რომ ბოლშევიკი
სრულად სიმტკიცით მოითხოვს ბერძნის
ხელშეკრულების მე-23 მუხლის შესრულებას,
ხოლო ეს მუხლი მსმელთა ევროპული
ოქციების ავტონომიის უზრუნველ-ჰქონდეს. მს-
მელთა აკენტი ამის შემდეგ კონსტანტი-
ნოპოლში წავიდა ინსტრუქციების მისაღებად.
როგორც გარეშე საქმეთა მინისტრს დიხეს
არ შეუძლიან ისე გახედვით იმუქმდნენ მაკე-
დონიის მოძრაობის წინააღმდეგ, როგორც იმ-
ის ამხანაგები, სხვა მინისტრები იქნებიან, რა-
დგანაც ამ ბოლშევიკებში დიხემა ბოლშევიკის
დებუტატად იყო და განუწყვეტლივ ჰქონდა
მოთხოვნას, რომელსაც ის მაკედონიის კომი-
ტეტისადმი მტრობას აბრუნებდა.

კუნძულ წმ. ელენეზე მუდმივ ტყვე ბუ-
რების ნაწილი, დიდი იმდენი-ის სიტყვით,
დღეობს ქალაქის მთავრობის საშუალებით,
რომ ინგლისის მთავრობამ ნება მისცეს მათ
ქალაქის გვიანში წავიდნენ, სადაც ისინი
სამუდამად საცხოვრებლად დაჩქარდნენ.

როგორც ესტანდარდ-ის კორესპონდენ-
ტი ბრიუსელიდან იუწყება, კრაუტერის მსაფ-
ბელნი ირწმუნებიან, რომ რასიკაის ოქცი-
ში შეკრებილი 12 ათასი ბურია. დეკრეტს, რომ-
ელიც ორწევრს რესპუბლიკის ბურების სამხედ-
რო მოქმედებას ხელ-მძღვანელობას უწევს, 5
ათასი შეიარაღებული კაცი ჰქვას.

შოტლანდიაში ედინბურგის საქალაქო სა-
ბჭომ 31 ხმის უმეტესობით წინადადება 14
დადგინა კამის ახალ-შენის დეპუტატებს ზუ-
გისა და მერმინის კონფედერაციის გასაშრო-
ვად ქალაქის დარბაზი დაუთმო ეს დარბაზი
1000 კაცს იტევს.

გერმანელი გაზეთები ბერსს სწერენ იმ
ამის შესახებ, ამას წინადადება გრძელ-
დება სასახლე დაიწვა.

გაზეთები საზოგადოებრივად ნაღვლით სა-
ესე წერილებს უძღვნიან ამ ამბავს. ზოგიერთ
გაზეთს, მათ შორის „დეიხს-ბოტა“-ს მეტად
გულ-უბრუნდით უყვით, რომ ჩინელების სა-
ძლიერად გერმანელებისადმი უფრო და უფრო
ძლიერდება. სსრკ-ში გაზეთის უცნაურად
მიანია ის გარემოება, რომ ეს სიმძლიერე მე-
ტადრე მას შემდეგ გაძლიერდა, რაც ჩინეთსა
და რუსეთს შუა მანქანის შესახებ მოლაპარ-
აკება შესწავლა. ჩვენ დიდი ხანია, — ამბობს ეს
გაზეთი, — გვსურს, რომ ჩვენი ჯარი, რაც შე-
იძლება, მალე დაბრუნდეს ჩინეთს. იქიდან მო-
სული უკანასკნელი ცნობები, უფრო ბევრად
ამტკიცებენ ჩვენ შიშს, რადგანაც ჯარების და-
ბრუნება, როგორც სხანს, კიდევ რამდენიმე ხნით
გადაიდგა. ხოლო საჭიროა კი იყო, რომ ეს გა-
ლაშქრება, რაც შეიძლება, მალე მოსმობილიყო,
რადგანაც მას არ მოაქვს არც დიდება, არც ზო-
ღიერება სარგებლობა. ჯარების შინ დაბრუნე-
ბა — ერთადერთი დონის-ძიება, რომლის მე-
ხებითაც ჩვენ ბევრ მოსალოდნელ უბედურებასა
და სიძულვილს ავიცილებთ თავიდან.“

ახალი ამბავი

16 აპრილს ტფილისის გუბერნატორ-
მა შეატყობინა მრეწველობისა და ვაჭრო-
ბის ტფილისის კომიტეტს, რომ მან დაამ-
ტკიცა კომერციულ სასწავლებლის ღარიბ-
მოწყვეთა დამხმარებელ საზოგადოების წე-
სდება. საზოგადოების დამფუძნებელთა სა-
წევრო ფულია — 60 მან., წევრების — სამ-
სამი მანათი. მომავალ კვირაში მოწვეულ
იქმნება კრება საზოგადოების გახსნისათვის.

რედაქციამ მიიღო ბ. ერასტო ლო-
ლუასგან სოხუმის ოლქის ს. ჩხოლთას
ქართველთა შორის შეროვილი 67 მანე-
თი განსვენებულის რაფიელ ერისთავის სა-
ხელობაზე დაარსებულის ფონდის გახადო-
ვებლად.

ამ ფონდის გახადოვებლად ჩვენს რედა-
ქციაში წინადადება შევიდა 130 მან. 15 კაპ.,
ამიანად შესდგა 197 მან. 15 კაპ.

გუშინ-წინ კავკასიის საექიმო საზო-
გადოებამ აირჩია თვის მოხელეებად ექიმი
არტემიევი — პრეზიდენტად, ექიმი ანანოვი
— ვიცე-პრეზიდენტად და ექიმი მუხარინს-
კი მდივანად.

ხვალ კავკასიის სამეურნეო საზოგა-
დოების სადგომში დანიშნულია სხდომა იმ
კომისიისა, რომელსაც დაევალია მოწყობა
ბეკვიდითი საქმის განყოფილებისა მომავალ
გამოვენაზე. სხდომაზე ზოგიერთი გარეშე
პირიც არიან მიწვეულნი.

„კავკასიის და მერკურის“ სანაგოსნო
საზოგადოებამ შეატყობინა კავკასიის გამო-
ვენის კომისიას, რომ საზოგადოება თანახ-
მაა შელავათიანი ტირითად გადმოხილოს
მდინარე ვოლგასა და კასპიის ზღვანად
მომავალ გამოვენის ექსპონატები, ხოლო
უკან დაბრუნების დროს უფასოდ. ექსპო-
ნატებს უნდა ექმნათ მოწყობები ნავთ-სა-
დგურებისა, რომ ისინი კავკასიის გამოვენ-
აზედ გზავნიან ან მიაქვთ ექსპონატები და
ავრთვე გამოვენის კომიტეტისა, რომ ისინი
გამოვენისადმი ბრუნდებიან.

მომავალ გამოვენის კომისიარატს
იჯარით მიუცია გამოვენის უმთავრეს პა-
ვილიონის აშენება ერთ მოიჯარადრესათვის
19 ათას მანეთად. მოიჯარადრე გააკეთებს
(15 ივნისისათვის) მხოლოდ მას. საც-
ხის მასალა სჭირდება და იმ პირობით, რომ
გამოვენის გათავების შემდეგ, მთელი ხის
მასალა მისი საკუთრება იქნება. საკვი-
რეულია, რომ კომისიარატს აზრად არ მოს-
ვლია მოხდინა საჯარო ვაჭრობა. გამო-
ვენის ყველა შენობების უმეტესობა
მინდობილი აქვს ბ. შიშინს, რომლის
რჩევითაც გაიცა ზემოხსენებული საქმე.

ორშაბათს, 16 აპრილს, სამეურნეო
საზოგადოების სადგომში სხდომა ჰქონდა

მომავალ გამოვენის გამგე კომიტეტს. სხდო-
მაზე შემუშავებულ იქმნა ინსტრუქცია,
რომლითაც უნდა იხელმძღვანელონ საგუ-
ბერნიო კომიტეტმა. ინსტრუქციით ხსენე-
ბულმა კომიტეტმა უმთავრესი ყურადღება
უნდა მიაქციონ ადგილობრივ მეურნეობის
უმთავრეს დარგს, რათა შეიძლებოდეს
განსაზღვრულ კუთხის მეურნეობის სურა-
თის წარმოდგენა. ამისთვის კი საჭიროა,
რომ ხსენებულ კომიტეტებს საჭირო ცნო-
ბები მიაწვდინოს სტატისტიკურმა კომიტე-
ტებმა. სადაც კავკასიის სამეურნეო საზოგა-
დოების საკუთარი აგენტი არ ჰყავს, იქ
უნდა გაიგზავნოს სპეციალისტი საგუბერ-
ნიო კომიტეტების დასახმარებლად.

პეტერბურგის ბავშვთა აღზრდის დამ-
ხმარებელი საზოგადოების გამგეობა შეეკი-
თხა კავკასიის სამეურნეო-სამრეწველო გამო-
ვენის კომისიას, საპედაგოგო განყოფი-
ლებაში რამოდენი ზომის ადგილი შეიძლე-
ბა დაეთმოს ხსენებულ საზოგადოებას ექ-
სპონატების მოსათავსებლად.

რუსეთიდან გადმოსახლებულთათვის
სათანადო მთავრობამ ტფილისის მაზრის ყა-
რაიზის მინდორზედ გაანაწილა — ადგილი
ზომით 1800 დესიატინა, ისე რომ თითოეულს
გადმოსახლებულს 3 დესიატინა მიწა შეე-
ვდეს სამოსახლოდ. ამა მომდინარე წლის
შემოდგომაზედ ყარაიზში დასახლებულად
მოვილიან 120 სახლობას.

ხვალ, 19 აპრილს, საღამოს 3 საათ-
ზე, ტფილისის ქალაქის გამგეობის დარბა-
ზში მოხდება სხდომა ქალაქის სკოლების
გამგე-კომისიისა, რომელსაც განსახილვე-
ლად აქვს შემდეგი საქმეები: ტფილისის
პროფესიონალურ სახელოსნოს ორის მას-
წავლებლის-შუაპროვიდისა და ოქოვეისა-
თვის წელს ჯამაგირის მომატება; განცხადება
ს. ე. თულაშვილისა საკუთარ მიწაზე
(სიმონოვის ქუჩაზე) პუშკინის სახელობაზე
განზრახულ მეორე სკოლის შენობის აგე-
ბის შესახებ, ქალაქის სკოლების ქართულის
ენის მასწავლებლის ხახუტაშვილის თხოვნა
სამკურნალოდ ფულით დახმარების შესახებ;
საკითხი იმის შესახებ, შესაძლებელია თუ
არა ქალაქის სკოლების მკურნალი იმავე
დროს სხვა უწყებაშიც ემსახუროს; გან-
ცხადება ქალაქის სკოლის მკურნალის ქა-
ლანთაროვისა, რომ ნება მიეცეს მას
საკომერციო სასწავლებელშიც იმსახუ-
როს, დადგენილება ტფილისის ქალაქის
გამგეობისა ტფილისის სახელოსნო სასწა-
ვლებელში ცვლილებების შემოღების შესახებ
და სხვანი. სულ განსახილველად დანიშნუ-
ლია 8 საქმე.

საგუბერნიო სამმართველოს ამშენე-
ბელ განყოფილებაში ეხლა ირჩევა „ველი-
ოსის“ ფირმის პროექტი ქ. ტფილისის
ელექტრონით განათებისა. შემდეგ ეს პრო-
ექტი წარიგზავნება შინაგან საქმეთა სამი-
ნისტროს ტექნიკურ კომიტეტში.

ბ. რობის აქამდე არ წარმოუდგენია
ქალაქის გამგეობისათვის ქ. ტფილისში ელ-
ექტრონის ტრამვაის მოწყობის პროექტი,
რისთვისაც ტრამვაის უსახელო საზოგადო-
ება რ თებერვლიდან ყოველ დღე იხდის
20 მან. ჯარიმას.

16 აპრილს დასრულდა ვადა, როდ-
მდისაც ბელგის უსახელო საზოგადოებას
თანხმობა უნდა გამოეცხადებინა, რომ ჰყიდუ-
ლობს ალიბეგოვისა და ყორღანოვისგან
ავტოლის ქუჩის ცხენის რკინის-გზას. ბ. რო-
ბის ვადის დასრულებამდე არაფერი გამო-
უცხადებია.

საქალაქო სკოლების ახალი ექიმები
შეუდგნენ თავიანთ თანამდებობის აღსრუ-
ლებას 5 აპრილიდან.

ორშაბათს, 16 აპრილს, სასანიტა-
რო-საექიმო ინსპექტორის თავმჯდომარეო-
ბით, სხდომა ჰქონდათ ქალაქის სკოლების
ორ ექიმს, ქალაქის ზოგიერთ ექიმებს და
საქალაქო სკოლების გამგეთ. სხდომაზედ
განაწილეს ქალაქის სკოლები ხსენებულ
ორ ექიმს შორის. ბ. სუნდუიანცის ზე-
დამხმარებლობის ქვეშ იქნება — ქალაქის

პროფესიონალური სახელოსნო, მე-3 კლ-
სკოლა, 1 ბელინსკის სახელობის სკო-
ლა, მე-4 — ვერისა და 1 მომდინარე ქალ-
აგის შენობა — სახელოსნო სასწავლო
მე-4 ავლაშის სკოლა, 1 ხელმძღვანელის,
რფუხის (პუშკინის სახელობაზე), 1
ლოლაკის და 1 ამბოღის. ბ. სუნ-
დიანცმა უნდა ინახულოს ორშაბათო-
თშაბათობით და პარასკეობით 10 სა-
დან 2-მდე ვერის სკოლები და შამა-
თისა, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით
შაბათობით — კი 9 საათიდან პირველად
ლების სახელოსნო და კუკიის სკოლ-
ქალანთაროვი ინახულებს ორშაბათს,
შაბათს და პარასკევს (9 საათ. — 1-მდე)
ლოლაკისა და ხარფუხის სკოლებს და სა-
ბათს, ხუთშაბათს და შაბათს (8 — 12) —
ლოლაკის, ჩუღურეთის და სახელო-
სკოლებს. საქალაქო სკოლების ექიმ-
მოვალენი არიან მიიღონ სახლში ავად-
ფი მოსწავლენი ყოველდღე, ზაფხულ-
საღამოს 5 — 6 საათამდე და ზამთრ-
სა 4 — 5-მდე. გარდა ამისა ხსენებულმა ექიმ-
წელიწადში ორჯერ — მარტში და სექტ-
ბერში — უნდა მოახდინონ სანიტარული
თვალთვლება სასკოლო შენობებისა.

5 აპრილს, დამით, ს. კურდღელაშ-
სასაფლაოზე გაეცენათ ძეგლის თანხა,
დაც ესვენა ღვთის-მშობლის ხატი, ამოღ-
ხატი, ჩამტვრიათ შუშა და ქვით ჩა-
ქვანათ თვით ღვთის-მშობლის ხატი. ეს
არ ეკმარა გამხეცებულ ბოროტს და აღ-
ანის უწმიდურობით წაეთითხნა. მეორედ
ეს ამბავი მსწრაფლ შეატყობინეს მღვდ-
ხოლო მან ბოქაულს. ექვი მიტანილი
მკვდრის ძმად, რომელსაც ჯავრი სჭი-
ბოდა ჩაზედ, რომ მას თავისი ქონება
მტკიცებინა თავის ცოლზე და არა მ-
სიცოცხლის დროს ჯავრი ვერ უყრია
მკვდრის ძეგლისთვის შეუსრულებია თავ-
მხეცური განზრახვა.

16 აპრილს მიხეილის ქუჩაზედ, სლი-
სახლში ექ. გოკიელის მოსამსახურე ქალს
ლიტა კოშს სამზარეულოში შეუვარდა იმავე სა-
ში მცხოვრები ივ. სურა, ჩაჰყვტა კარები და ქ-
გაუბატურებას უპირებდა; ქალმა ყვირილი დაი-
მოვარდნენ მეზობლები და სურა გაიქცა. პოლი-
იგი შეიპყრო და გადასცა გამომძიებელს.

დიდუბეში მცხოვრებმა სილჩესკიმ გამო-
ხადა პოლიციას, რომ მის სახლიდან სოსიკო აღ-
ნიძემ მოიპარა ყუთი, რომელშიც 114 მან. ფულ-
იყო და მის სახელობის ბილეთი სახელმწიფო
კიდან 70 მანეთის შენახვის შესახებ; ყუთშივე
11 მან. და მეორე ბილეთი იმავე ბანკიდან, რომ-
ლიც ეკუთვნოდნენ სილჩესკის მდგმურს. პოლი-
ყუთი დიდუბეშივე იპოვნა დამტყვევლი, შიგ-
მხოლოდ საცვლი და მდგმურის სახელობის ბი-
თი.

16 აპრილს ამიერ კავკასიის რკინის გზ-
მოხელემ კირიმი გამოუცხადა პოლიციას, რომ
ქვერის ბარბოტ-დ-მორნის ქვერმა მას მო-
ვერცხლის საათი, 15 მან. ღირებულებისა. პო-
ლიამ გაჩნდია ქალის სადგომი და ნაქურდული
აღმოაჩინა.

პრესა

ამ ჟამად რუსული გაზეთები, უმთავ-
სად პეტერბურგისა და მოსკოვისა, მეტ-
ბევრს სწერენ და კამათობენ სწავლ-
თლების შესახებ. 25 მარტის უმაღლ-
ბრძანებამ გენ.-ადიუტანტის ვანოვს
სახელზე, რომლითაც აღთქმულია ძირ-
ლი რეფორმა სწავლა-განათლების წეს-
ბილება-საქმისა, აღაფრთოვანა გაზეთები
ყველანი იმდენად აღიქმურდნენ, რომ და-
საქმე ამიერიდან წესიერ მსვლელობას
ღებს. უმთავრეს ყურადღებას გაზეთები,
გარეც მოსალოდნელი იყო, უნივერსიტე-
ტის რეფორმის აქცენს. ამ საკითხის
ხებ ყველა გაზეთები (გარდა, რასავერ-
ლია, „მოსკოვსკი ველომოსტ“-ებისა) ეწ-
ხმად ლაღადებენ 1884 წლის საუნდერ-
ტეტო წესდების უვარგისობას და საჭი-
როდ მიიჩნევენ მის მოსპობას. ამ წესდებამ,
ბოზენ გაზეთები, ჩამოაგდო განხეთქილ-
სტუდენტებსა და პროფესორებს შორ-
დასცა მეცნიერება უნივერსიტეტში, და

კორპორატიული და ამხანაგური კავ-
სტუდენტების შორის, შეიტანა სწავ-
განათლების ტაძარში სრულიად უცხო,
ანისტრატული წეს-რიგი, რომელმაც
წინა აკადემიური ცხოვრება მასწავლე-
მოსწავლეთაო და სხვა. ამ წესდების
გაზეთები ურჩევნ 1863 წლის წეს-
ს დაბრუნებას, რომელშიაც ცოტად
ბევრად დაცული იყო კორპორატიული
აკადემიური თავისუფლება უნივერსიტე-

ტისა სწორედ აგრეთვე საშუალო მას-
შეხვედრითა შესახებაც, აქ გაზეთები ისევ
სისიცხის უკიდურესობათ ეხებიან და
ვიღს აცხადებენ, რომ გაგრძელებულ
ეს უკვე დაწყებული საქმე კლასიკურ
ლის პროგრამების გადასინჯვისა თანა-
რვე ცხოვრების მოთხოვნისაგანა მი-

გვიერთი გაზეთები აყენებენ ზოგად
შეხვედრას სწავლა-განათლების პრინციპე-
შესახებ. მაგალითად, ბევრმა ის აზრი
სთქვა, რომ დროა პოლიტიკა განი-
ოს სკოლიდან. „პეტერბურგ. ვედო-
ს. სრულიად ეთანხმება „პრიბალტ-
ს. აზრს, რომ ნამეტურ საქმეა რუ-
განაპირა ადგილების სკოლებიდან
განდევნილი პოლიტიკაო.

საკულო პოლიტიკაში, სწორედ გაზეთი, დიდი
მოქმედება, როგორც პრაქტიკულ ცხოვრება-
ისე მოსწავლეთა განვითარების საქმეში. ნუ-
დრო არ არის უუფრადოთ შემდგომი იდეა,
ამც სკოლას შეეძლოს პოლიტიკის მასშტაბად
აიქცეს? ნუ-თუ ბუნებრივად უნდა ჩაითვალოს,
მ 10-15 წლის ბავშვი სკოლაში გაიმს-
ლოს შოვინიზმით, სხვა ერების მიმართ სიძუ-
ლოთი, რომ სკოლა შეიქმნეს ასპარეზად სხვა
სხვა ეროვნების დათრგუნვა-შეურაცხადისა-

როგორც „ნოვოე ობოზრ.“-ეს ატყობი-
ს, ქუთაისის გუბერნიაში განზრახულია
იგებელ შუამავალთა კრება. ამ კრებას
დგინება განსახილველად მრავალი სა-
რომლის პირდაპირი გადაწყვეტა შეუ-
ძლია არსებულის საგლებო კანონების
გვით. სხვათა შორის, კრებაზე განიხი-
შემდეგი საგნები:

1) ადგილობრივ დებულების 82 მუხლის ძა-
თ დროებით ვალდებულ გლესს ეძლევა ნება
დღეო სარგებლობის უფლება გარდასცეს ერთ
დღეო გლესს, ან მეტატონისა და ან მომრიგე-
შუამავლის ნება დართვით. იმ დროებით
დებულ გლესს, რომელმაც ამგვარად თავისი
დღეო უფლება გარდასცა მეორეს, აქვს თუ
ნება ჩამოართვას მას და თვით გამოისყიდოს
დღეო მიწები (კანონი არას ამბობს პირდა-
პირად).

2) ოჯახის უფროსს აქვს თუ არა ნება ოჯა-
წევრთა ნება დაურთველად (ქალებიც უნდა
ეს მიღებული მხედველობაში) გარდასცეს სხვა
თავისი სანადელო უფლება? და თუ აქვს
არ უფლება, ხომ არ ეწინააღმდეგება იგი
სის მთავარ-მართებლის 1883 წლის 7 აპრი-
ტიკულიარს.

3) აქვს თუ არა ნება ოპეკუნს სანადელო უფ-
ობლებისა გარდასცეს სხვა პირს და ამგვა-
სამუდამოდ მოუშაოს ობლებს უფლება სანა-
სარგებლობისა.

სახილველ საგნებთა შორის დიდი აღ-
აქვს დათმობილი ოპეკუნობის საქმეს.
თა შესახებ კანონდებულების ძალით
ი კონტროლი გლესთა ოპეკუნისა
ანის მომრიგებელ შუამავალს, რომლის
როლი სენატის განმარტებით, მარტო
ან მხარეს კი არ უნდა შეეხებოდეს,
არსებითის ვითარების ყურის მგდ-
ს უნდა იყოს. ამიტომაც შემდეგი
თა განსახილველად განმზადებული:

1) თუ რომ ოპეკუნმა გაფლანგა ობლების
ბა, რაჟი სოფლის ყრილობა ანგარიშს ჩამო-
შეს, სისხლის სამართალში უნდა იქმნეს მი-
ლი. თუ ამგვარ ოპეკუნს არ აღმოუჩნდა ქო-
რომლითაც შეიძლება იქნებოდა ობ-
ს დაკმაყოფილება, მაშინ არის თუ არა სო-
ყრილობა ვალდებული გარდაუხადოს ზა-
ობლებს? თუ ეს ასე არ არის, მაშინ ობ-
ს ინტერესის დაცვა ხომ მოითხოვს იმას,
ყრილობას დაველოს შემდეგულის კაცის
შევა ოპეკუნად.

2) უმთავრესი საგანი არის განმარ-
და გარკვევა მომრიგებელ შუამავალ-

თა და მზრის მმართველთა უფლებისა საგ-
ლებო დაწესებულებათა და თვით გლესთა
შესახებ. არსებულის კანონების ძალით, ის
სოფლებში, რომლებშიაც ვალდებული გლე-
ხები სპარბოენ, მომრიგებელ შუამავალს
აქვს მინიჭებული ადმინისტრაციული ზე-
დამხედველობა სოფლის მოხელეთა შესახებ.
მომავალ მომრიგებელ შუამავალთა კრება-
საც წარედგინება განსამარტავად ეს საგანი.

აგრეთვე კრებამ უნდა გამოიკვილოს მი-
ზეზი მისი, თუ რატომ ვერ მიდის ნადელ-
თა გამოსყიდვის საქმე სასურველის სისწრა-
ფით, განსაკუთრებით სამეგრელოში, და გა-
მოიძიოს ის საშუალება, რომელიც მოს-
პობს ამ არა სასურველ მოვლენას. ყოვლად
უბეველია, რომ ამ კრებას დიდი მნიშვნე-
ლობა ექმნება ქუთაისის გუბერნიის საგლე-
ხო დაწესებულებებისთვის და აგრეთვე თვით
გუბერნიის მცხოვრებ გლეხებისათვის. ექვი
არ არის, რომ თვით კრებაზე აღიძვრება
მრავალი ისეთი საგანი, რომელიც მომა-
ვალ კრებებზე შეიძლება გარდასწყდეს და
გაიარკვს, იმიტომ რომ აღნიშნული საგ-
ნები მეტად მცირეა, იმის შედარებით, თუ
რამდენი გამოსარკვევი დახლართული საქ-
მეებია გლეხების ცხოვრებაში, რომელსაც
საგლეხო დებულება ეხება. სამწუხაროა აქ
მხოლოდ ის, რომ ეს კრება იმ დროში
ინიშნება, როცა მომრიგებელ შუამავალთა
ინსტიტუტის არსებობას უკანასკნელი დღე-
ები უნდა ეწოდოს. ექვი არ არის, ეს
ინსტიტუტი ერთი-ორად მეტ სარგებლობას
მოიტანდა, ამგვარი კრებები რომ უფინ
ხშირად მოეხდინათ ხოლმე.

ქალაქის საბჭო

16 აპრილი

ორშაბათს, 16 აპრილს, ქალაქის საბჭო-
ში განსახილველად დანიშნული იყო სულ
16 საქმე, რომელთაგან საბჭომ მხოლოდ
6 საქმის განხილვა მოასწრო. სხდომა დაი-
წყო საღამოს 9 საათზე 26 ხმ. თანდასწ-
რებით. როგორც წინდაც გვექნა აღნი-
შნული, ამას წინედ მუხრანთან ბორანის
მოიჯარადრემ სთხოვა ქალაქის გამგეობას,
რომ მის მიერ ქალაქის გამგეობაში წარდგე-
ნილ 5000 მან. 3000 მანეთამდე შეემცირე-
ბინათ. ქალაქის გამგეობამ დაადგინა შუამდ-
გომლობა აღეძრა საბჭოში მოიჯარადრის ბუ-
დადგვის თხოვნის შესაწყნარებლად. საბჭომ
ხმის უმეტესობით დაამტკიცა ამსაქმის შესახებ
გამგეობის დადგენილება ისე, რომ შემცი-
რებულ ბეს რიცხვი ჩათვლილი იქმნეს
აგრეთვე ბორანის მთელი მოწყობილობა.

შემდეგ გამგეობის წევრმა შესტაკოვმა
წაიკითხა განცხადება ქალაქის ფერშლად
ნაპყფის პოდკოპაევის, რომელიც თხოუ-
ლობს ქალაქისაგან შემწეობას, რადგანაც
იგი ისე დაავადმყოფდა, რომ შრომა არ
შეუძლიან და სხვა სახსარი კი არ აქვს. გა-
მგეობას, საფინანსო კომისიისთან ერთად,
შეუწყნარებია პოდკოპაევის თხოვნა და გა-
რდუწყვეტია ერთ ეამიერ შემწეობად 240
მან. ხმ. ა. მ. არლუთინსკი არ დასთანხმა
გამგეობის დადგენილებას და მოითხოვა,
რომ რადგანაც პოდკოპაევი ერთი მუყაითი
და კეთილ სინდისიერი მოხელეთაგანი იყო,
მას 500 მან. მიეცეს. საბჭომ დაამტკიცა
გამგეობის დადგენილება. საბჭომ აგრეთვე
ხმის უმეტესობით დაადგინა შეწყნარებულ
იქნეს ქალაქის სავაჭრო-სამეურნეო პოლი-
ციის ზედამხედველის კ. ტერდავითანის
თხოვნა და მიეცეს მას შემწეობად 200 მან.
გამგეობის წევრმა თავ. ჩერქეზიშვილმა წაი-
კითხა დეპუტატის მ. კ. აძის შუიმიდგო-
მლობა იმის შესახებ, რომ გადადებულ იქ-
ნეს 1200 ოთხ. კუთ. საფ. მიწა მართმადი-
ლებელ ეკლესიისა და სკოლის შენობის მო-
სათავსებლად პოლიციის მე-10 ნაწილში,
ლოტკის გორაზე მცხოვრებთათვის. ამასთა-
ნავე საბჭომ აძალადევის ივერიის
მღვთის მშობლის ეკლესიის მღ. გურგენი-
ძის განცხადება, რომელშიაც იგი ამბობს,
რომ სრულყოფილ საქმეა არაა ლოტკის გო-
რაზე ეკლესია, რადგანაც ამ კუთხისათვის

საკმარისია ახლად დაწყებული ივერიის
ხვთის მშობლის ეკლესია; თუ ვინცაბა,
ამბობს შემდეგ გურგენიძე, საჭიროდ იც-
ნობს ქალაქის თვით-მმართველობა ცინცა-
ძის თხოვნის დაკმაყოფილებას, მაშინ ლო-
ტკის გორაზე ეკლესიისათვის გადადებული
ადგილი ივერიის ხვთის მშობლის ეკლესიის
კრებულის განკარგულებაში იქმნეს გადა-
ცემულიო. საბჭომ მოისმინა აგრეთვე
მოხსენება ხმ. თავ. ბებუთოვისა, რომელიც
ამბობს, რომ სხვა სარწმუნოების მცხოვრე-
ბთა ეკლესიებისათვისაც იქნეს აღნიშნული
იმ კუთხეში საჭირო ადგილი. ქალაქის გა-
მგეობას, განუხილავს რა მთელი ამ საქმის
შესახები ცნობები, დაუდგენია დაეთმოს
1200 ოთხ. კუთ. საფ. მიწა მართმადიდე-
ბელთა ეკლესიისა და სკოლის მოსათავსე-
ბლად და მიღებულ იქმნეს პრინციპიალუ-
რად ხმ. ბებუთოვის განცხადება, შეკრიბონ
ცნობები სხვა სარწმუნოების სასულიერო
მთავრობათაგან, თუ რამდენი მიწა
იქმნება საჭირო ლოტკის გორაზე მა-
თის ეკლესიებისათვის. ხმ. ა. ს. ბაბოფი
მოითხოვა, რომ თუ აღნიშნული ადგილი
სამუდამოდ ეთმობა აღნიშნულ მიზნისათვის
სასულიერო მთავრობას, მაშინ საჭიროა
40 ხმ. დასწრება. თავ. ჩერქეზიშვილმა
განმარტა, რომ ადგილი მხოლოდ აღნი-
შნული იქნება მოხსენებულ მიზნისათვის
და ღრმად იგი მაინც ქალაქის გამგეობის
განკარგულებაში იქნებაო. ხმ. ბებუთოვის
აზრით, 1200 საფ. საჭირო არ არის განზრ-
ხულ მიზნისათვის. ხმ. კიუჩარინკი თხოუ-
ლობს, რომ ის ადგილი მიეცეთ ეკლე-
სიისათვის, მაგრამ ქალაქმა თავისი უფლე-
ბა არ დაჰკარგოსო.

ხმ. ა. ს. ბაბოფი. რადგანაც იმ კუთხეზე
ადგილები ჯერ დაყოფილი არ არის, ამი-
ტომ ვითხოვ ეს საკითხი გადუწყვეტელი
დარჩეს, ვიდრე გამგეობა საბჭოს ხმონებს
წარმოუდგენს ლოტკის გორაზე ადგილების
ნაწილებად დაყოფის შესახებ. მ. ცინცაძემ
კარგა ხანს ილაპარაკა ამ საგნის შესახებ
და, სხვათა შორის, განაცხადა: მე, როგორც
დებუტატმა ამ ორი წლის წინად განცხა-
დება შევიტანე ქალაქის გამგეობაში, რომ
ქალაქის ყველა ახალ ნაწილებში ქალაქის
მიწების დასახლებლად გაცემის დროს
ქალაქის გამგეობას აღნიშნა საჭირო ად-
გილი ეკლესიებისათვისაც. რადგანაც ლო-
ტკის გორაზე უკვე ადგილები მოიჯარა-
დრებს ეძლეოდათ და თითქმის მე-27 ლ
მიწის გარდა თავისუფალი აღარ იყო, მე
ვითხოვე ეს ადგილი აღნიშნულ მიზნისა-
თვის. მ. გურგენიძე შეცდომაშია, როცა
ევით განცხადებას აძლევს ქალაქის გამგეო-
ბას, რადგანაც მას ჰგონებია, რომ მე ვი-
თომც კერძოთ ვითხოვ იქ ეკლესიისათვის
ადგილს, როგორც მეორე მღვდელი ნა-
ძალადევი და ამასთანავე ლოტკის გორა
ნაძალადევე, სადაც ახალი ეკლესია შენ-
დება ესლა, დაშორებულია 2 1/2 ვერსტით
და ამიტომ საჭიროა იქაც მომავალისათვის
იქმნეს აღნიშნული ეკლესიისათვის ადგი-
ლი. საბჭომ ხმის უმეტესობით დაადგინა,
წინააღმდეგ გამგეობის გარდაწყვეტილებისა,
გადადებულ იქმნეს მართლ-მადიდებელ ეკ-
ლესიისა და სკოლისათვის ლოტკის გო-
რაზე ადგილი ზომით 700 ოთხ. კუთხ. საფ.
დიდი კამათი გამოიწვია ხმონათა შორის
ქალაქის გამგეობის დადგენილებამ ქალაქში
ნავის საზიდ ურემების შემოღების შესახებ.
მოვიყვანთ მოკლედ საქმის გარემოებას: ამ
ორის წლის წინად აღიძრა საკითხი ქალაქის
გამგეობაში ქალაქის სანიტარულ მდგომა-
რეობის გასაუმჯობესებლად მცხოვრებლებზე
განსაკუთრებული გარდასახადის შემოღების
შესახებ. პირველად ქალაქის გამგეობას სა-
ფინანსო კომისიისთან ერთად 1900 წლის
7 ივნისს დაუდგენია—ხარჯად დაედოს
მცხოვრებთ ამ საქმისათვის დასაფასებელ
გარდასახადის 100/0, მაგრამ ისე კი, რომ
განთავისუფლებულ იქმნენ ამ ხარჯისაგან
ის მამულები, რომელნიც 500 მ. ნაკლებად
ლირან; ნავის საზიდლად მოწყობილ იქმნეს
100 ურემი; გადადებულ იქმნეს საქმის

მოსაწყობად ერთეამიერ 20,000 მან. დაყო-
ველ-წლობით შესანახად 52,000 მ. გამგეო-
ბის ეს დადგენილება საბჭოს განდგენილი
10 წევრისაგან შემდგენი კომისიისათვის
რომელსაც შეუკრებია ამ საგნის შესახებ
ცნობები სხვა ქალაქებიდან. აგრეთვე მოუ-
ხდენია საცდელად ნავის გაზიდვა წარსულ
წელს, იმის გამოსარკვევად, თუ რამდენი
ურემი იქმნება საჭირო, რომ დროზე იქმნეს
გატანილი ნავები. კომისიის შედგენილ
ხარჯთ-აღრიცხვით ამ საქმის მოსაწყობად
ქალაქის თვით-მმართველობას პირველად
დასჭირდება ერთეამიერ 13,200 მ., რომლი-
თაც შესაძლებელი იქმნება 30 ფურგუნის მო-
წყობა, რაც საკმაო იქნება აღნიშნულ მი-
ზნისათვის, ხოლო ყოველ წლობით ამ საქმი-
სათვის ქალაქს დასჭირდება 31.263 მან. კო-
მისიას, მიუღია რა სახეში ის გარემოება,
რომ ქალაქის მცხოვრებნი თვით არიან ვა-
ლდებულნი ქუჩები და ეზოები დაწმინდონ,
ის აზრი გამოუთქვამს, რომ აღნიშნული
საჭირო ხარჯი იკისრონ თვით მცხო-
ვრებლებმა დასაფასებელ გადასახადის 60/0.
მთელი ჯამი დასაფასებელ გადასახადისა შე-
ადგენს წელიწადში 566,250 მან. 60/0 ამი-
სი იქნება 33,975 მან., რომლიდანაც 31 1/2
ათასი მანეთი ნავის საზიდ-ურემების შესა-
ნახად იქნება გადადებული, ხოლო 2 1/2 ათა-
სი მანეთი ერთ ეამიერ ურემების მოსაწყო-
ბად გადადებულ ფულის გასასტუმრებლად
და შემდეგ კი თვის ურემების გასაუმჯობე-
სებლად. განსაკუთრებული აზრი გამოუთ-
ქვამს კომისიის წევრს ხმ. თაიროვს, რომ
მელიც აცხადებს, რომ, კანონით, არ შეიძ-
ლება ეს გარდასახადი სავალდებულოდ იქ-
მნას შემოღებული, ვიდრე თვით მცხოვრე-
ბნი ამაზედ თანხმობას არ გამოაცხადებნო,
მით უმეტეს, რომ ქალაქის განაპირას, მაგ.
კრწანისისა და ორთაქალის მამულების პა-
ტრონებმა რათ უნდა გადაიხადონ ეს ფუ-
ლი, როცა მათ არავითარი ნავები გასატა-
ნი არ ექნებათ. ამიტომ საკმარისი იქნება
ქალაქის საშუალებით ჯერ-ჯერობით მხო-
ლოდ 10 ურემი მოეწყოს და შემდეგი, გა-
რემების მიხედვით, თან და თან მოემა-
ტოსო. ქალაქის გამგეობას მთელი ამ საქ-
მის შესახები მასალა კომისიის მოხსენებადან
ერთად განუხილავს ამა წლის 14 მარტს და
საჭიროდ დაუნახავს შეჩერებულიყო 7 ივ-
ნისის 1900 წლის დადგენილებამდე.

ხმოს. ი. ა. აფხაზოვი და ა. ს. ბაბოფი
საუკეთესოდ სცნობენ კომისიის მოსაზ-
რებას გამგეობისაზედ და აცხადებენ ეხლა-
ვე იქმნეს ეს საკითხი გადაწყვეტილი, რა-
რადგანაც იგი დიდი ხანია აღძრულია და
საკმაოდ გამოიკვიაო.

ხმ. თაიროვი აცხადებს, რომ იგი წინააღ-
მდეგია როგორც კომისიისა, აგრეთვე გამ-
გეობის დადგენილებისა, რადგანაც ამ საქ-
მის გადაწყვეტა ეწინააღმდეგება ქალაქის
წესდებსაო. ჩემის აზრით, საჭიროა მცხოვ-
რებთა თანხმობა, როცა ასეთი გარდასახა-
დი უნდა გაეწეროს მათათ. ამიტომ ჯერ
ჯერობით დავკმაყოფილდეთ ქალაქის ხარ-
ჯით 10 ნავის საზიდ ურემის მოწყობას და
მერე თან და თან, საქმის გარემოების მიხე-
დვით, გავადილოთო.

ხმ. აფხაზოვის აზრით, მიღებულ უნდა
იქნას კომისიის მოხსენება, რადგანაც მცო-
რე გარდასახადი იქმნება მცხოვრებლებზედ
ამ საქმისათვის და ამასთანავე ქალაქის რი-
გიანად დაწმინდა-დასუფთავების შესახებ
უნდა სავალდებულო დადგენილება იქმნეს
შემუშავებულიო.

ხმ. კიუჩარინკი. მე თანახმა ვარ ხმოსან
თაიროვისა; მეტად სამძიმოდ მიმაჩნია კი-
დეგ მეტი გადასახადები გავაწეროთ მცხოვ-
რებთ, რადგანაც უმისოდაც ძალიან ბევრი
გადასახადები აწერიათო.

ხმ. ა. ს. ბაბოფი. ჩემის აზრით, სრულიად
უნდა იქნეს მიღებული კომისიის ის მოხსე-
ნება, ხოლო გარდასახადად 80/0 იქნეს დად-
ებულიო.

ხმ. ანანოვი. მეტად უცნაურად მეჩვენება
ზოგიერთი ხმონათა განცხადება, რომელ-
ნიც სცდილობენ მიგდებულ იქმნეს ეს სა-

